

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Ogla-
se sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Množica

Posebno znamenje naše dobe je, da stopa množica kot činitelj javnega in družbenega življenja vedno bolj v ospredje. Ni to ona neorganizirana, skupaj znežena množica, marveč množica z neko skupno podzavestjo in strnjeno čustvovanjem, volje in zavesti. Ta prodor množice v ospredje sodnega življenja je napovedal že znani modroslovec in učenjak Hegel z besedami: Množice stopajo na plan!

V naši dobi opazamo dve okolnosti, ki se tičejo pojavnosti množice. Povsod vidimo množice. Zdi se, kakor da primanjuje prostora in kakor da je vse prenapolnjeno. Povsod množica. Po vlakih, kavarnah, gostilnah, cestah, čakalnicah.

Množica je bila že preje. Ni pa bila tako vidna, tako izrazita kot celota. Bile so svojčas ustanove, lokali, prireditve, ki so predstavljale monopol višje družbe. Danes so ti monopoli, kakor ugotavlja znani španski filozof José Ortega y Gasset padli. Toda niso padli ti monopoli samo v družbenem življenju. Na političnem področju jih je prekučilo že leto 1848 in, kolikor je teh monopolov še ostalo, pa leto 1918. Življenjske in politične možnosti ter socialne predprave, ki so bile pridržane pred francosko revolucijo in prevratnim letom 1848 gotovim družbenim slojem, so postale danes last povsod pričujoče množice. Nič čudnega: od VI. stoletja naprej pa do leta 1800 je bilo v Evropi 180 milijonov ljudi. Od leta 1800 do 1914 se je to število dvignilo od 180 na 460 milijonov. Kakor mogočen val in kakor silovita, brezbrežna reka se je ta množica razlila na tisti vseh sodobnega življenja in mnogokje uveljavila svoj okus, svojo voljo, svoj življenjski stil in svoje navade. Pridobitve tehnike, politične ter socialne zakonodaje so postale last množice. Tako je bilo na primer še leta 1820 v Parizu komaj 10 kopalnic, dočim imamo danes v Parizu malokatero palačo, ki bi sama ne razpolagala s tem številom kopalnic. Pridobitve zdravstvene, gradbene, socialne politike so prešle na vse sloje prebivalstva in so postale uporabna last množice. To pa ne pomeni nič drugega, kakor da se je zgodovinski in življenjski nivo zvišal. To je prva okolnost, ki jo opazujemo v sodobnem življenju.

Druga okolnost pa je pojav, da uravnava množica svoja čustva, svoje poglede, svoje mišljenje po tirih in smereh, ki mnogokrat niso skladni s pogledi in naziranjem ter stališčem vodilnih elitnih skupin. Vsa ta čudovita psihologija množice se je pokazala te dni v Angliji, ko se je v zvezi z nameravajo poroko kralja Edvarda VIII. z gospo Simpsonovo razcepilo javno mnenje na dva tabora. Toda zdi se, da je množica, ta podzavestno, čustveno in miselno strnjena celota, s svojimi simpatijami in izrazi udanosti s svojimi ljubitelji na strani ljubljene Edvarda. Malo je primerov v svetovni zgodovini, kjer bi narod stal z izrazi simpatije tako tesno ob strani svojega kralja, kakor je stal te dni krize, pa naj se reši že kakorkoli, angleški narod ob strani svojega kralja Edvarda VIII. Ta množica, zajeta v vseh plasteh naroda, vidi v abdikaciji Edvarda VIII. nacionalno nesrečo. Že se je v parlamentu tvorila pod vodstvom Winstona Churchilla skupina okoli 80 parlamentarcev, ki je v spodnji zbornici stavila zahtevo, da ne napravi predsednik vlade Baldwin nikakšnega koraka brez vednosti in odobritve parlamenta. Pred palačo Buckingham je bilo zadnje dni nešteto manifestacij množice, ki je vzklikala v svoji zvestobi kralju

Albert I., novi britanski vladar

LONDON, 11. decembra. Ob 4. in pol popoldne je bila v spodnji zbornici prečitana izjava kralja Edvarda VIII., s katero se odpoveduje prestolu za sebe in svoje potomce. Na prestol pride yorški vojvoda, ki bo najbrže zasedel prestol kot kralj Albert I. Baldwin je na včerajšnji seji parlamenta prečital sledeče poslovljivo pismo kralja Edvarda VIII.:

»Po dolgem in skrbnem premišljevanju sem se odločil, da se odpovem prestolu, na katerem sem nasledil svojega očeta. In s tem vam sporočam ta svoj končno veljavni sklep, ki sem ga storil obnemem z razlogi, ki so me vodili do tega sklepa. Mislim, da smem upati, da bom našel razumevanje pri svojih narodih za odločitev, ki sem jo sprejel in za razloge, ki so me do tega sklepa dovedli. Nočem pri tej priliki razlagati svoja zasebna čustva. Toda rad bi poudaril, naj vsi pomislijo, da je breme, ki je težko ležalo na mojih ramenih kot vladarja, tako težko, da ga je mogoče nositi samo v okoliščinah, ki so različne od onih, v katerih se sedaj nahajam. Mislim, da na noben način nisem zanemarljivo svoje dolžnosti, ki je ležala na meni, ko sem stal v prvih vrstah javnega zanimanja, če sedaj izjavljam, da se sedaj popolnoma zavdam, da odslej ne morem več izpolnjevati te svoje težke dolžnosti s toliko učinkovitostjo, kakor bi bilo potrebno in kakor bi tudi mene osebno zadovoljilo. Zaradi tega sem danes podpisal listino, s katerimi se odpovedujem prestolu in ki se glasi: »Jaz Edvard VIII., kralj Velike Britanije, Škotske in severne Irske ter vseh britanskih dominionov onstran morja ter cesar Indije s tem izjavljam svojo nepreklicno voljo, da se odpovem prestolu za se in za vse moje potomce in izrazim željo, da naj bi ta listina o moji odpovedi postala takoj veljavna. V dokaz za to sem s svojo lastno roko danes dne 10. decembra 1936 v prisotnosti prič, ki so na listi podpisane, s svojo lastno roko zapisal svoj podpis: Edvard VIII. R. I. Moj podpis te listine so kot prič videli moji trije bratje, vojvoda Yorški, vojvoda Gloucesterski in vojvoda Kentski.«

LONDON, 11. decembra. Dosedanji kralj Edvard VIII. bo odslej nosil naslov vojvode Cornwallskega. Kakor se doznava, bo Edvard danes s posebnim letalom odpotoval v Cannes in bo nato potoval okrog sveta, da se za nekaj časa popolnoma umakne iz angleške javnosti. Potoval in živel bo pod imenom Edvard

Windsor. Danes popoldne bo ponovna seja parlamenta in bo najbrže že danes proglašena vojvoda Yorški za angleškega kralja in vladarja britanskega imperija. Prišel bo ime kralja Alberta I. Njegova 10letna hčerka princesa Elizabeta, ljubljenska angleškega naroda, pa bo proglašena za prestolonaslednico. S tem je nad teden tri trajajoča ustavna kriza rešena. Vest o abdikaciji kralja Edvarda VIII. je povzročila v vsej javnosti slovit vtis. Množice so po ulicah prirejale ogromne manifestacije in vzklikale priljubljenemu Edvardu VIII.

Včeraj vojvoda yorški, danes kralj Albert I.

LONDON, 11. dec. Silna zaskrbljenost je zavladovala v vrstah londonskih krojačev, ker nimajo vzorcev za moč, saj je znano, da je po kralju Edvardu VIII. močno prevladovala v moški modni sportna linija. Sedaj pričakujejo vrnitev k staremu konvencionalnemu krojaškemu stilu. Velike izgube so pretrpele tvornice porcelana in kristala, ker so spričlo predstojatelji kronastih svečanosti oskrbe veliko zalogo kraljevih kipov in krožnikov s sliko Edvarda VIII.

CANNES, 11. decembra. G. Rogers, lastnik vile, kjer se nahaja gospa Simpsonova, je izjavil, da ostane gospa Simpsonova v njegovi vili samo še do božiča.

LONDON, 11. decembra. Novi angleški kralj je bil rojen kot princ Albert Friderik Artur Jurij dne 14. decembra 1895 kot drugi sin kralja Jurija V. Določen za mornarico je postal v septembru 1913 mornariški kadet in je še istega leta potoval v zapadno Indijo. Udeležil se je tudi pomorske bitke pri Jutlandu in je bil koncem leta 1917 pridružen mornariški sekcijski kraljevega letalstva, pri kateri je od oktobra 1918 naprej vršil naloge pilota. Po končani vojni je študiral v Chattrigu zgodovino, narodno ekonomijo in državno vede. Junija 1920 je postal vojvoda Yorški, leta 1922 pa polkovnik polka East Yorkstire. Dne 26. aprila leta 1923 se je yorški vojvoda poročil z lady Elizabeto Margarito Bowes Lyon, hčerko Carla of Strathmore, katerega rodbina pripada najstarejšemu škotskemu plemstvu. Leta 1927 je potoval s svojo soprogo v Avstralijo. Ob smrti kralja Jurija V. dne 20. januarja 1936 je postal postal Edvard VIII. kralj, vojvoda yorški pa prestolonaslednik. Februarja tega leta je bil vojvoda yorški imenovan za admiral, generala in letalskega maršala.

Francija izplačala Britaniji posojilo

LONDON, 11. decembra. Reuter poroča iz Pariza, da je Francija izplačala Veliki Britaniji posojilo v znesku 40 milijonov funtov šterlingov, ki je bilo sklenjeno februarja meseca tega leta.

Edvardu VIII. In tudi v navalu dopisov raznim časopisom se lahko razbere glas, mišljenje in želja množice. V najmanj 90% vseh teh dopisov se obsoja zadržanje angleške vlade ter se izražajo simpatije Edvardu VIII.

Naj bo izhod iz londonske situacije že kakršenkoli. Londonski dogodki pa so zgovoren dokaz vseh tistih čustev, ki tlijo v množici. Ni, da bi ta množica morala biti samo kruta, brezobzirna, destruktivna, kakor menijo razni teoretiki. Reakcija

Organizacija obmejnih božičnic

Narodna vest nam narekuje, da imamo dolžnosti do naše obmejne šolske mladine. Zato ji prirejamo božičnice. Doslej je bilo vse to prepuščeno slučaju. Darovali so, ne da bi vedeli drug za drugega, posamezne organizacije zlasti društva, ki imajo narodno obrambo kot glavni ali vsaj kot delni namen, nadalje denarni zavodi, premožnejši in rodoljubni poedinci, pa tudi od banovine so prihajali prispevki. Obdarovane pa so bile šole, v koliko in s kakšnimi razlogi ter priporočili so se oglašale. Vsi čutimo, da je treba to bolj urediti. Kar se severne meje tiče, ki je od Mežice do Dol; Lendave silno dolga, je Maribor nekako naravno središče in tuk. Ciril Metodova podružnica je pozvana, da s pritegnitvijo zastopnikov prizadetih organizacij prevzame organizacijo in evidenco teh božičnic. Na eni strani bo zbirala in kontrolirala vse prošnje, ki prihajajo od obmejnih šol in ki naj so konkretno utemeljene s številnimi podatki in posebnimi željami, na drugi strani pa bo ta centrala sprejemala in porazdeljevala vse darove, pri tem vestno upoštevajoč izražene želje darovalcev. Taka regulacija narodne dobrodelnosti je potrebna zato, da ne ostane nobena šola praznih rok ali pa da ne dobi katera šola enkrat (v primeri z drugimi) preveč, drugič pa morda nič.

Na severni meji je med našimi rojaki mnogo revščine, krivda zadeva deloma tudi nas, ker se nismo utegnili nuditi našim mejašem potrebnih pridobitnih možnosti. Zato poslušajmo glas svoje vesti in darujmo! Posebno je priporočati, da si nekatere organizacije ali nekateri kraji v notranjosti izberejo kakšno obmejno šolo za svojo varovanko ter jo posebe obdarujejo, kakor so to storile mariborske srednje šole, n. pr. klasična gimnazija za šolo v Gradšču.

Odsek brezposelnih učiteljskih abiturijentov v Mariboru dela!

Že nekaj let — odkar absolventi učiteljske po dve, tri, štiri ali pet let čakajo na namestitev — obstojata v Ljubljani in Mariboru poleg stare učiteljske organizacije JUU tudi njena odseka brezposelnih učiteljskih abiturijentov. Spričo dejstva, da nas je v Sloveniji še nad 700 nezaposlenih, je naša organizacija na vsak način umestna in potrebna. O morebitnih vplivih brezdelja je bilo zapisanih že mnogo potrebnih besed, danes pa bomo povedali, kako si skušamo to duhamorno stanje omiliti. Odsek brezposelnih učiteljskih abiturijentov v Mariboru, ki mu je Pedagoška centrala dala na razpolago svoj lokal, je s precejšnjim elanom pričel svoje delo: graditi čim točnejšo socialno sliko abiturijentov, z željo, da bi merodajni činitelji pri njih nameščanju upoštevali predvsem starost in pa socialno stanje. Druga smer našega udejstvovanja pa ima povdarek na čim širšem zajetju in razumevanju raznih duhovnih vrednot, da bi nas taka razgibanost obvarovala preteče otopenosti. V ta namen smo že priredili vrsto predavanj, ki so dokazala, da je v nas še vedno mnogo volje in prožnosti. Predavatelje izbiramo predvsem iz naših in učiteljskih vrst. V tej črti bo šlo naše delo tudi v bodoče na-

Ne pozabi naročnine!

Domači razgledi

Prva smuška pot v državi: Sv. Bolfenk — Radvanje

Zimski sport na Pohorju kaže vsako leto večji razmah ter je Pohorju pripomogel k popularizaciji ne samo v naši državi, temveč tudi daleč preko mej. Prijazne in z vsem dobro opremljene zimsko-sportne postojanke, udobni dostopi, krašni smuški tereni in ugodne snežne prilike zadovoljujejo še tako razvajenega smučarja. Kljub vsem tem ugodnostim ima Pohorje vendarle eno hibo, da so sestopi v smeri Maribora in Dravske doline, razen sestopa od Senjorjevega doma v Ribnico, zelo težki in za smučarje prestrmi. Da temu zlu kolikor toliko odpomore, je Zimsko sportna podzveza v Mariboru letos spomladi pokrenila akcijo, da se ublaži najbolj frekventiran sestop od Sv. Bolfenka v Radvanje, ker na ta sestop težijo smuška pota naših najbolj obiskovanih postojank Mariborske koče, Pohorskega doma in Ruške koče. Vodstvo podzveze se ni ustrašilo napora in materialnih izdatkov ter je v letošnjem poletju začelo realizirati zamišljeni smuški pot.

Danes pred začetkom zime je ta pot od Sv. Bolfenka pa do Pošte gotova ter čaka samo na ugoden sneg, ki bo omogočil prvi drzni smuk v dolino. Pot začne pri Sv. Bolfenku ter vodi najprej vodoravno skozi smrekov gozd. Na prvi poseki vzhodno Sv. Bolfenka na severnem pobočju preide v dokaj oster smuk, katerega ublaži prijeten iztek in prehod

v mlad gozdni nasad, kateremu sledi ponovni spust skozi redek bukov gozd. V blagi vijugi preide steza pod kapelico Sv. Antona na markirano severno pot ter se iste poslužuje do znanega razpotja in male jase imenovane »Kanta«. Tu se loči smuška pot od severne poti ter preide v takozvani »smrekov spust« s precejšnjim padcem, ki pa najde prekratek iztek na širokem hrbtu »bukove jase«. Na prelomnici te jase zavije steza v blagem loku proti severu-zapadu, izogiba se tako v drzno zgrajeni serpentinistični strmi terenski zarezi. Na koncu te serpentine je dokaj oster zavoj, ki bo zahteval od smučarja spretnost in veščino. Od te »vražje serpentine« začne najlažji del proge, blag spust mimo razvaline nekdanje Betnavske bajte, po široki poti, ki jo deloma uporabljajo drvarji. Ko zavije drvarska pot v hrib, se smuška steza odcepi in seka skozi bukov gozd, v katerem začne zopet ostrejši padati. Preko županove jase smukne v ozko globačo ter se na koncu iste združi z običajno severno potjo. Iz tehničnih razlogov proga ne obdrži smeri te poti, ampak preide pri Lešnikovi frati na isto in v lahki vijugi doseže smrekov gozd, kjer ji omogoča široka posek strmejši spust do sankaske poti. Široka sankaska pot nudi dobro smuko, vendar po kratki stezi zapusti smuško pot ter preide na desno po z velikimi težkočami zgrajenem prehodu v blago pobočje in lahek spust do

znamenite Pošte. Do tu je smuška pot gotova in uporabna za smuk.

Tehnične težkoče in nepredvidene zapreke so za letos nadaljino delo ustavile. V slučaju, da zima pred božičem ne bi še nastopila, se bodo morda dale te težkoče odstraniti in dograditi pot do končnega cilja. Od najvišje točke Pošte je pot projektirana po severnem pobočju Pošte do Habakuka, kjer bi v ostrem kotu zavila proti severu in bi našla udoben iztek nad travnik južno gostilna Pšunder v Radvanju, odkoder je ugodna avtobusna zveza z mestom. Kakor smo omenili je začasni konec poti nad Pošto, od tod je le nekoliko metrov do markirane severne poti, ki vodi proti Habakuku (5 minut).

Smuška pot naše zimsko sportne podzveze je v vsakem oziru dovršena. Spusti prehajajo vedno v ravne izteke, široke poseke in jase dajejo dovolj prostora. Pot ni nevarna kljub temu, da bo izsilila večje brzine. Kolikor je bilo zimsko sportni podzvezi mogoče je pot uredila ter deloma planirala. Končna dograditev pa bo mogoča šele drugo leto, ker bo šele letošnja zima pokazala eventualne nedostatke, ki se bodo k letu odstranili. Častiti moramo naši zimsko sportni podzvezi k tej prevažni smuški poti, ki je važna pridobitev za Pohorje in naše mesto ter bo sigurno pripomogla k še večjemu razmahu naše zimske turisticke in našega tujeskega prometa. — V-h.

Prijatelju Franu Pinterju v spomin

Čudno je človeku, če se bliža hiši, kjer je živel in delal mož, ki je odšel, da se ne vrne več.... Polna je še njegove delavnosti in duha. V deževno kopreno se je zastrla naša pokrajina v teli dnehi in vse je bilo tako brezupno sivo, v naravi in človeku, da nisj vedel prav. Ali slika v tebi porojena žalost vse tako sivo, ali je temačnost okolice vdrla vate. Morda oboje... V njegovi hiši je vladalo vzdušje sončnega človeka, odkritosrčnega, z jasnim ciljem, poštenjaka. 37 let je bil v službi na železnici. S svojo marljivostjo in skromnostjo si je toliko prihranil, da si je kupil posestvo s hišico v našem Ribniškem selu ter jo imenoval »Mirni dom«, kjer je sedaj užival pokoj ob strani mu take drage življenske družice. Kljub visoki starosti 76 let je še hodil moško ravno, ter še v družbi prav rad povedal kako šaljkovo ali pa zaigral na citre. Udeleževal se je tudi javnega in gospodarskega dela v bivši občini Krčevina kot občinski svetnik. Koliko neverljivi zaslug si je pri svojem neumornem in trudapolnem delu ta sivolasi starček pridobil zlasti za zgradbo Društvenega doma. Tiha njegova želja, da bi ga hodili prijatelji, sosedji in znanci kropit v Društveni dom, se mu žal ni izpolnila. — Veroval je v prijateljstvo, a ne s slepim fanatizmom, temveč z ljubeznijo človeka, ki vidi odlike in napake, jih tehta, hvali in graja. Ko sem govoril poslednjič z njim, se je razveselil mojega povabila, da prebijemo sveči večer skupno v prijateljskem krogu kakor vsako leto. Končno pa ga je vzela smrt iz naše srede.

Na njegovem vrtu venejo rože, ki jih je sam sadil in negoval s pozorno ljubeznijo. Še ga vidim s kakšnim veseljem in ponosom mi je ponudil marelice, ki jih je sam vzgojil. Sedaj pa so njegove rože na vrtu tonile v zimsko spanje in sanjajo zdaj skupaj z njim v deželji sanj — o večni pomladi... — Ivan Cerinšek.

Poljčanske novice

V zgodnji grob. V Poljčane je prispela nenadoma iz Ljubljane vest, da je v Slajmerjevem domu preminila gospa Tonca Ogorentz, hčerka ugledne Laknerjeve rodbine iz Novega mesta. Žalostna vest je vse globoko presunila. Štiri leta je živela med nami. Ne bo je več k dragemu soprogu, ne več k 15 letnemu sinu šestošolcu in zama bo čakala mamice 9 letna Doris. Bodi ji ohranjen svetel spomin.

Slabi časi.

Trgovci: »Kako pa s trgovino, prijatelji?«

Sejmar: »Slabo! Na vsakem sejmu imam nekaj stotakov izgube.«

Trgovci: »Od česa pa tedaj živiš, sirota?«

Sejmar: »Od tistih dni, ko ne grem na sejem.«

prej. Sestajali se bomo vsak ponedeljek ob 15. uri in ob besedi merili moči in kresali misli. Za omiljenje socialnih neprilik vodimo nekako borzo dela in posredujemo članom razna vzgojiteljska mesta in instruktorske ure. Tu se tudi obračamo do staršev, ki žele preskrbeti svojim otrokom vzgojitelja ali instruktora, s prošnjo, da sporoče svoje želje na naslov: Pedagoška centrala — abiturijentske zaposlitve, Maribor — učiteljske.

Macenboške novice

Proslava »Prvega decembra«. Naš obmejni trg je letošnji praznik Ujedinjenja proslavil zelo svečano. Na predvečer je bila po trgu bakljada. Ves trg je bil okrašen z državnimi zastavami in vsa okna so bila razsvetljena. Ob viharjem vzklikanju kralju in domovini se je povorka strnila pred občinsko hišo, kjer je navzoče nagovoril v imenu občine občinski tajnik g. Jugovič ter starosta Sokola br. inž. Pahernik. Godba je zaigrala državno himno, nakar so se udeleženci razšli. Na praznik Ujedinjenja je bila ob 9. uri svečana služba božja. Popoldne je bila pri Brudermanu slavnostna sokolska akademija, kjer so

nastopili vsi oddelki z ličnimi vajami. Največ zaslug pri uspehu akademije imata vaditeljici s. Natek Gizela in s. Kranjc Tinka. Prvič je nastopil novoustanovljeni mladinski pevski zbor pod vodstvom novega šolskega upravitelja br. Tomažiča, ki je zapel nekaj lepih pesmic, za kar je doživel viharne ovacije.

Karambol. Te dni sta trčila sredi trga motociklist g. Oto Zmork in neki avto. Radi usodnega trčenja ima gospod Zmork radi polomljenega motorja občutno škodo. Nesrečo je zakrivila huda poledica, tako da ne nosi nikdo od vozačev krivde.

Novice z Murskega polja

Osebnost. Šolski upravitelj na Cvenu je premeščen v Naračje, srez Ptui, dočim še njegova žena, ki je učiteljica na Cvenu, ni razrešena službe. To je v srečo že drugi slučaj čudne premestitve zakoncev. V tem slučaju namreč človek ne ve, ali naj vzame deco s seboj ali pa naj jo pusti. Kaj pa selitev?

Nova župnija. Štrigova župnija je imela doslej v svojem teritoriju vso občino. Z najnovejšo odločbo zagreb. nadškofije pa je dobilo Razkrižje svojo župnijo s sedežem v Razkrižju, ki jo bodo uprav-

ljali frančiškani, ki so je že prevzeli. Doslej je bil v Razkrižju samo vikarijat, ki so ga doslej upravljali salezijanci. Z odhodom salezijancev je ljudstvo izgubilo slovenske duhovnike in dobilo hrvatske. Ljudstvo si želi slovenskih duhovnikov.

Želje vinogradnikov. Vinogradniki ljubljanskega sreza so intervenirali pri banki upravi s posebno delegacijo, ki je izročila banu svoje želje, obrazložene v spomenicah.

Lepa prireditev sokolske čete. Sokolska četa pri Sv. Duhu na Stari gori je priredila preteklo nedeljo sijajno uspelo igro »Reveček Andrejček« in sicer v dvorani Društva kmetijskih fantov in deklet pri Sv. Jurju ob Ščavnici. K marljivemu delu naše čestitke! Le tako naprej!

Popravilo šole. Šola v Stanetincih pri Štrigovi, ki je bila v strašno slabem stanju, so sedaj temeljito popravili in povečali. Vsa dela so šla na račun občine; banovina je prispevala 15 tisoč Din. Največ zaslug za to, da se je ta šola sedaj uredila ima župan g. Kovač, ki si je s tem zopet postavil nov spomenik svojemu županovanju, saj je bil ponovno pri preteklih volitvah izvoljen za župana občine Štrigova.

Spomnite se CMD!

Fotografska razstava

Na Miklavžovo je Mariborčane obdaril Miklavž z izrednim darom. Prinesel je

razstavo fotografske umetnosti.

Po nedeljski otvoritvi so si gostje ogledali slike. Od slike do slike je raslo njih navdušenje in njih začudenje ni našlo mej. Kako tudi, saj Mariborčani do danes niso imeli prilike, gledati toliko izbrane lepote. Želeti bi le bilo, da se to navdušenje prenese na vso ostalo publiko in da prav vsi uživajo to, kar so uživali prvi gostje. Razstava res nudi priliko, ali so naši Mariborčani vredni, da se jim nudi nekaj sličnega.

Zanimive so izjave nekaterih obiskovalcev. Tako ni mogel mestni poveljnik general M. Milenković prehlaviti razstave. Poudarjal je zlasti pomen pošiljanje slik na inozemskih razstavah, kjer se ino zemska inteligenca, gledaje te umetniško dovršene slike, mora in tudi zanima za kraje, ki nudijo fotografom — umetnikom toliko lepih motivov. Nerazdružno s tem pa je želja, obiskati te kraje. In ravno, tu leži oni praktični pomen takih slik, ki jih mi premočno cenimo.

Predsednik umetniškega kluba »Brazda«, dr. Šorli je dal kratko, a značilno

izjavo: »Presenečen sem; to je treba gledati, vsako sliko posebej uživati in druge opozarjati na izredni užitek, ki ga nudi ta razstava.« Banovinski arhivar prof. Baš: »Razstava prekaša vsa pričakovanja. Ti umetniki nam več nudijo, kakor danes vsi drugi. Njihovo delo je neprecenljivo. Podpirati jih je treba na vseh koncih in krajih in jim omogočiti, da priče to delo nadaljujejo in postavljene ideale dosežejo.

Akademski slikar Peteln: »Ob pogledu na te slike sem obupal nad svojo umetnostjo. Pustil bom čopiče in pričel fotografirati.«

Mariborski Fotoklub je rešil eno najtežavnejših vprašanj, ki se tiče primerne prostora za razstave slik. Do danes so vse umetniške razstave trpele največ radi neprimernih prostorov. A fotografi so drzno poglobili misel in jo izvedli. Narodni dom z galerijo je idealni prostor za takšne in slične razstave in glavna za sluga za to gre gotovo dr. Kacu, predsedniku Posojilnice, ki je omogočil Fotoklubu, prirediti razstavo v teh prostorih. Izredno okusni aranžma, profinjene barve, domačnost prostorov so glavne odlike teh prostorov.

Kako je pravzaprav prišlo do te razstave?

Že dolgo so bili v Mariboru amaterji, ki so fotografirali in uživali tudi glas dobrih amaterjev. Tudi v njih je zrasla zavest, da je v skupnosti moč. Enake želje in enaka ljubezen jih je združila in ustanovili so letos januarja meseca svoj Fotoklub. Kako pa naj klub afirmira svojo pravico obstoja, kako naj trka na vrata oblastev za prepotrebno moralno in posebno za gmočno pomoč, ako ne pokaže nečesa pozitivnega? Že več let ni bilo razstave, ki bi pokazala razvoj naše jugoslov. fotografije. Klub je s to prvovrstno razstavo dokazal, da živi in da je voljan delati. Rečeno storjeno; komaj nekaj tednov delujoči odbor je razpisal razstavo. Takoj v začetku so pričele kapljati prijave, proti koncu vedno več in več. Tako se je nabralo več sto slik in silno težavno je bilo delo komisije, izbrati izmed došlih slik najboljše. Zbrati kakšnih 150 slik, ki so vsaka za sebe prava mojstrovina. Povdarjati pa je treba, da je med odklonjenimi slikami toliko še dobrih, da bi bila še druga razstava omogočena. Razstava je sedaj tu in Mariborčanom je dana s'lna redka prilika, videti slike, ki so bile razstavljene po vseh svetovnih razstavah in ki so povsod donesle prve nagrade. Te slike so ponesle

sloves slovenskih fotografov v svet in pokazale vsemu svetu, kaj imamo lepega doma in da je tu dovolj ljudi, ki vedo to lepoto tudi ceniti.

Nekaj pa moramo povdarjati in jasno pibiti: Slovenska fotografija tako dominira in je tako visoko nad ostalo, da je ne bodo morda nikoli dosegli. To se kaže tudi številčno: od 167 slik je preko 100 slik slovenskih avtorjev! Pri tem pa zavzamejo mariborski amaterji tako odlično mesto, da nismo tega nikoli pričakovali. Šele sedaj vemo, kaj imamo in smo prepričani da bodo ti naši amaterji ponesli sloves Maribora v širni svet in le njim se bomo imeli zahvaliti, če nas bodo čez nekoliko let poznali po vsem svetu. Amaterji bodo s svojimi umotvori na mednarodnih fotografskih razstavah mogoče napravili za naše kraje več reklame kakor ne vem koliko tujkoprometnih prospektov. Že radi tega zasluži njih delo največjo pažnjo in še večje pomoči.

O razstavljenih slikah danes govoriti, je težko. Za to bomo izkoristili drugo priliko in skušali razčleniti glavne slike, kar bo sicer težka naloga, ker so skoraj vse glavne. Med tem časom pa naj pokažejo Mariborčani, kako znajo ceniti to, kar jim ti idealisti nudijo.

Franjo Pivka.

Mariborske in okoljske novice

Števi ne aretacije v zvezi z radvanjsko falzifikatorsko afero

Kakor smo včeraj poročali, so študenti orožniki v Zgornjem Radvanju izsledili delavnico za ponarejanje bankovcev. V zvezi s tem odkritjem so orožniki aretirali 47-letnega posestnika in delavca tukajšnjih delavnic državnih železnic Frica Kolmana; nadalje njegovo 37-letno ženo Ano Kolmanovo ter 64-letnega posestnika Franca Greifa iz Spodnjih Hoč, dočim je glavni krivec 67-letni fotograf Franc Rupnik skupno z mesarskim pomočnikom Mihaelom Medvedom pobegnil v trenutku, ko so orožniki napravili hišno preiskavo pri Kolmanovih.

Iz Sv. Barbare pa je prispelo danes poročilo, da so tamkajšnji orožniki aretirali 33-letnega mesarskega pomočnika Mihaela Medveda, ki je osumljen, da je bil pomagač zlorasnega Franca Rupnika, ki si je uredil v hiši posestnika Kolmana delavnico za ponarejanje bankovcev. Pri preiskavi so našli orožniki tudi

še 200 komadov pripravljenega papirja, na katerega se je že na eni strani poznal začetek izdelave 1000-dinarskih bankovcev. Ves material, pripravljen za izdelavo bankovcev, so orožniki zaplenili ter deponirali pri občinskem uradu v Radvanju. Za pobeglim Rupnikom se vršijo intenzivne poizvedbe in je bila za njim izdana tiralica. Najbrže se skriva Rupnik nekje v mariborski okolici ter je upati, da bo čimprej padel v roke pravice.

Mihaela Medveda so orožniki iztaknili na podlagi navedb njegove ljubice, ki stanuje v Studencih. Medveda so sinoči oddali v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča. Aretirana Kolmanova je pri zaslišanju priznala, da je skupno z Greifom izročila Rupniku za nabavo raznih falzifikatorskih potrebščin okoli 30.000 Din. Vsi štirje aretiranci so bili izročeni sodišču.

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Štefan Kostanjevec, kovač državnih železnic, Koroška cesta 62, in Ana Herga, kuharica, Ipavčeva ulica 38. — Anton Klemenčič, delavec, in Antonija Ferk, viničarska hči, Počehova. — Ivan Koren, kamnosek, in Roza Breznik, šivilja, Aleksandrova cesta 11. — Rudolf Orthaber, ključavničar, in Marta Knez, šivilja, Praprotnikova ulica 23. — Albert Vostner, delavec, in Matilda Hunski, delavka, oba iz Sv. Ane. — Franc Predikača, posestniški sin, in Marija Motaln, posestniška hči, od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. — Jožef Sivka, kovač državnih železnic, Studenci, in Marija Peruš, kuharica, Studenci. — Martin Ozimič, nadkurjač državnih železnic, Studenci, in Julijana Verhovnik, kuharica, Studenci. — Alojzij Štandeker, član Narodnega gledališča v Mariboru, Magdalenska ulica 44, in Jožef Komac, zasebna uradnica, Koseskega ulica 119. — Franc Spindler, tkalec, Pobrežje, in Katarina Novosel, sobarica, Zagreb, sanatorij Brestovac. Bilo srečno!

Kulturno društvo »Triglav« priredi 12. XII. Miklavžev večer
v »Narodnem domu«. Darila sprejema hišnik. 6130

Iz sodne službe. Sodnik okrajnega sodišča g. Cvetko Ažman je napredoval v IV/1 položajno skupino.

Smrtna kosa. Preminil je višji poštni kontrolor Janko Firbas. Bil je blag mož, dobričina, pri svojih stanovskih tovariših priljubljen, v službi vzorno skrben in vreden. Pogreb bo danes ob 4. uri. V počastitev njegovega spomina je na poštopu tukajšnje pošte razobešena žalna zastava. — V Kralja Matjaževi ulici 7 pa je umrl v 72. letu svoje dobe tesar Blaž Štern. Žalujemo toplo in iskreno sočutje!

Božične počitnice na šolah. Po odloku ministrstva prosvete se bodo letošnje božične počitnice na vseh srednjih, meščanskih in osnovnih šolah, v kolikor spadajo pod kompetenco prosvetnega ministrstva, začele v sredo dne 23. t. m. in končale v nedeljo 10. januarja.

Iz profesorjske službe. Profesor na državni trgovski akademiji v Mariboru g. dr. Josip Čelar je napredoval v VI. položajno skupino.

Novice z Ljudske univerze. Danes v petek ob 20. uri pripoveduje g. ravnatelj Vinko Zor iz Ljubljane o svojih interesantnih alpskih turi, ki ga je vodila najprej v Dolomite do Cortine d'Ampezzo, nato čez 2500 m visoke gorske prelaze čez Carersee v Bozen in Meran. Po Fintzgauski dolini nas predavatelj popelje v Švico in sicer najprej po krasnem Engadinu v St. Moritz iz Ponte Resina; čez Julijski prelaz v Andermat, odtod k Vierwaldstättskemu jezeru v Luzern, Zürich in do Bodenskega jezera. Na južnem Bavarskem pa obiščemo kraljevske gradove Tegernsko in Kraljevo jezero in se vrnemo ob Zellskem jezeru po novi Grossglocknerski cesti nazaj v domovino. Opozarja se, da je opremljeno predavanje z izredno lepimi, koloriranimi slikami.

Iz učiteljske službe. Upokojena je učiteljica Angela Reismanova v Mariboru. **Akcijski odbor za pomoč primorskim rojakom** prosi vse primorske rojake, ki imajo kako priložnostno delo (sekanje drv, kopanje vrta, čiščenje parketov itd.) za naše brezposelne, da se obrnejo na pisarno Gregorčičeva ul. 26, telefon 29-70, ki jim takoj preskrbi primerno delavno moč. Podpirajte nas! — Odbor.

Okradena učenka. Z ozirom na notico pod tem naslovom dne 9. t. m. nam sporoča vodstvo dotične šole, da ni glede tega osumljena nobena učenka.

Sokol Maribor II, Pobrežje, priredi v nedeljo 13. decembra 1936 **telovadno akademijo** v dvorani br. Renčija na Pobrežju. Začetek točno ob 19. (7.) uri. Pridite! Zdravo!

Župni smučarski tečaj na Pesku, Pohorje. Vršil se bo od 26. t. m. do vključno 2. januarja 1937. Ker potrebujemo vedno več smučarskih vodnikov, apeliramo na vse edince, da prijavijo vsaj enega udeleženca. Tečaj bo ločen za izvežbane smučarje in začetnike. Stroški za prenočišče in prehrano znašajo 215 Din za ves tečaj. Predvidenih je 5 prostih mest za revnejše edince. Prijave, kakor tudi prošnje za prosta mesta je poslati načelniku župe do 18. decembra. Tečaj se bo vršil na Pesku, najlepšem predelu našega Pohorja, kjer se bo vsak navzil krasot narave, kar bo sigurno odtehtalo materialne stroške. Zdravo! — Načelnik župe Maribor.

Kdor kupi pri nas, kupi ugodno!
V. WEIXL. MARIBOR

Smučarji pozor! Tridnevne smuške izlete v Kranjsko goro, na Smrekovec, Mallnitz in Kranjske, sama znana zimsko-sportna zbirališča, priredi za Božič in Novo leto Mestni avtobusni promet. Radi doseženih ugodnih zaključkov s hoteli, so cene za izlete z vso oskrbo izredno nizke, tako da jih vsak zmore. — Prijave sprejema samo še do 15. decembra vodstvo avtobusnega podjetja. Pliuarniška 9, tel. 24—71 in Prometna pisarna na Glavnem trgu 26, tel. 22—75, kjer dobite tudi vse nadaljne informacije. Zasučajte si mesto pravočasno, ker je število udeležencev omejeno, zanimanje pa jako veliko.

V dobi vedno večjega zanimanja za turizmo bo izredno privlačno predavanje o razvoju alpinizma in o naših gorskih

Mesto drugega moral umreti

Zopet je padla žrtev podivjanosti. V tukajšnji splošni bolnišnici je sinoči umrl 60-letni posestnik Franc Pavlič, doma iz Žic pri Sv. Ani v Slov. goricah. Pred dnevi je bil v Ptuj na sejmu, pa so ga vračajočega se domov napadli nekateri mlajši ljudje in ga s poleni obtočili po vsem telesu, da je zadobil smrtonosne poškodbe po glavi, rokah in nogah, katerim je sinoči podlegel. Uvedla se je stroga ter intenzivna preiskava v svrhu

Zadnje telefonične vesti

Nocoj se „mister Windsor“ poslavlja od narodov britanskega imperija

LONDON, 11. decembra. V soboto se sestane v palači St. James angleški kronski svet, da razpravlja o zasedbi prestola po yorškem vojvodu. Ni še gotovo, ali bo yorški vojvoda prevzel ime Albert I. ali Jurij VI. Glede tega bo odločil kronski svet. Oфициalna razglasitev novega kralja bo v Londonu prihodnji četrtek po »lordu majorju«. Princesinja Elizabeta, starejša hčerka novega kralja, še ni bila imenovana za waleško princeso. Danes ob 15. se sestane spodnja zbornica, da priseže novemu kralju, in sicer ustmeno in pisмено. Istočasno se sestane k prisegi tudi zgornja zbornica. Vojška in mornariča bosta še v teku današnjega dne zapriseženi. Parlament vseh dominionov so se sklicali za danes k zasedanju.

LONDON, 11. decembra. Bivši kralj Edvard bo takoj po formalni likvidaciji zakona o prestolni spremembi odpotoval v tujino. Iz Forta Belvedere se že spravljajo veliki kovčegi na croydonsko letališče, kjer je privatno letalo bivšega kralja pripravljeno za odlet. Če sprejmeta danes spodnja in gornja zbor-

nica zakon glede spremembe na prestolu, se bo bivši kralj kot privatna oseba zahvalil preko vseh angleških radijskih postaj narodom britanskega imperija. Predvidoma se bo to zgodilo drevi ob 11. uri srednjeevropskega časa.

LONDON, 11. decembra. Po enourni prekinitvi se je včeraj spodnja zbornica zopet sestala k nadaljnjemu obravnavanju zakona o prestolni spremembi. Zakon vsebuje določbo, da se kralj Edvard VIII. zase in vse svoje potomce ter nepreklicno odpoveduje angleškemu prestolu in da odlaga istočasno tudi vse častne nazive. Kralj bo prevzel ime mister Edvard Windsor. Verjetno je, da ga bo novi kralj imenoval za angleškega peerja ali za cornwalskega vojvodo. V novem zakonu izpade označba »defensor fidei«, to je branilec vere, ki je še pripadala dosedanjemu kralju. Tudi izpade določba iz leta 1722, v smislu katere smejo kraljevi princji sklepati svoje zakone le s pristankom vlade. Ta sprememba se izvrši, da se za kralja Edvarda odstrani poslednja ovira glede njegove poroke z gospo Simpsonovo.

Kino

Kino Union. Danes zadnjič »Cirkus Saran«. V soboto sijajen dunajski film »Njeni ljubavniki«.

Velikanli, ki se vrši v soboto 12. t. m. ob 16. uri popoldne v dvorani Ljudske univerze. Predava s krasnimi skiptičnimi slikami znani naš hribolec g. Dušan Vodeb. Vstopnina od 1 do 4 dinarjev.

Sokol Maribor III. ponovi Nušičevo veseligr »Navaden človek« v nedeljo 13. decembra ob 16. uri v krčevinski šoli. Prvič je imela predstava sijajen uspeh. Upamo, da pridejo vsi zamudniki k drugi predstavi.

Český klub. V soboto dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer se vrši v dvorani hotela »Novi svet« (pri Povodniku), Jurčičeva ulica, prijateljski sestane z našimi rojaki iz Zagreba. Ob tej priliki se bodo predvajali tudi filmi. Vstop je prost, prosimo, da se te prireditve vsi rojaki polnoštevilno udeležijo. Prijatelji Čehov, dobrodošli! — Odbor.

Mariborski pododbor UROIR poziva vse rezervne oficirje, ki žele legitimacijo za 50% popust pri 6kratni enosmerni vožnji na železnicah, da se takoj, najkasneje pa do 20. t. m. prijavijo podpisnemu pododboru. Prijavi je priložiti sliko v izmeri 6x9. Rezervni oficirji iz Maribora se lahko prijavijo osebno v Gosposki ulici 9.

Putnikovo vremensko poročilo 11. decembra 1936: Ruška koč, 7. ura: —3°, megla, mirno, 40 cm pršiča, smuka dobra. Senjorjev dom, 7. ura: —1°, jasno, mirno, 40 cm pršiča na podlagi 10 cm. Pohorski dom, 7. ura: —2°, megleno, mirno, 30 cm pršiča.

Kakšno vreme se nam obeta. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Mirno vreme, po večini oblačno, poneči mrz, podnevi po večini nad ničlo, na jugu padavine.

Nočno lekarniško službo imata danes Minašikova lekarna na Glavnem trgu in Savostova lekarna na Kralja Petra trgu. **Štorklja na državnem mostu.** Na državnem mostu se je nenadoma v porodnih krčih zgrudila na tla 26letna Marija Bračičeva iz Rogoze. Poklicali so takoj

KNEZ NAMESTNIK ZOPET V BEOGRADU.

Sinoči ob 20.30 se je vrnil v Beograd po enomesečnem bivanju v Londonu knez namestnik Pavle. Na topčiderski železniški postaji so ga svečano sprejeli.

mariborske reševalce, ki so Bračičevo odpremili v porodnišnico, kjer je rodila takoj zatem krepkega fantka.

V znamenju krize... Torbar Martin Šterbal je prijavil policiji, da mu je došle še neznani zlikovec odnesel preteklo noč iz drvarnice na Meljski cesti 2 okrog 500 kg premoga ter večjo količino žaganih bukovih drv. Policija vrši poizvedbe.

Črepinko-Januš obsojena. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je danes dopoldne obsodil 37letnega delavca Franca Črepinka iz Pobrežja pri Mariboru na tri leta robije ter na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo 3 let, ker je dne 4. novembra 1935 vlomil v restavracijo v Poljčanah ter odnesel gostilničarki Frančiški Znidarjevi za okoli 5000 dinarjev jestvin, vina, žganja, likerjev itd. in ker je dne 14. januarja t. l. vlomil v trgovino Ljudmile Klavore v Zgornjem Radvanju ter ob tej priliki ukradel in odnesel za 12.000 dinarjev raznega blaga. Soobtožen je bil tudi 34letni delavec Josip Januš iz Peka, da je bil pri vltomu v trgovino Klavorove udeležen, ter je bil radi tega obsojen na 6 mesecev strogega zapor, pogojno za dobo 4 let. Januš se je pri razpravi zagovarjal, da je bil v silni stiski, ker ima skrbeti za 9 otrok v starosti 3 mesecev do 14 let.

Novi frizerski salon Mrakič

v hiši Trgovskega doma, zraven kina »Union«, se priporoča. 6222

Narodna gledališča

REPERTOAR:

Petek, 11. decembra: Zaprt.
Sobota, 12. decembra ob 20. uri: »Baron Trenk. Red C.
Nedelja, 13. decembra ob 15. uri: »Prva legija«. **Globoko znižane cene. Zadnjič.** — Ob 20. uri: »Ukročena trmoglavka«. **Znižane cene.**

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Pri žrebanju 3. razreda, 33. kola, dne 10. decembra so bili izžrebani sledeči dobitniki:
Din 40.000: 12409
Din 10.000: 43871
Din 8.000: 29368 53944 65930 30797 98448
Din 5.000: 7694 15044 24040 42673 50751
71503 80991 88118 99075
Din 2.000: 889 9976 14755 26269 27581
39117 51651 55490 71085 73841 76019 82164 82398 88495.

BANČNA POSLOVALNICA BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Sofijske senzacije

Lepi Vasilko se zopet pretvarja v ženska

Vsa Bolgarija, a najbolj njena prestolnica Sofija, stoji v pričakovanju nenavadnega procesa, ki je izzval veliko zanimanje zlasti v medicinskih krogih. Kakor se zdi bo ta proces še mnogo senzacionalnejši nego je bila zadeva sportašnje »Zdenke Koubkove«.

V tem slučaju gre za bančnega uradnika Vasilka Stojanova, ki je uvedel sodno postopanje proti nekemu sofijskemu kirurgu. Leta 1928 so klicali namreč tega Vasilka Vasilko, ker je bil tedaj še lepa in mlada študentka trgovske akademije. Neki zdravnik je ugotovil pri Vasilki gotove znake, ki so dokazovali, da se bo mlada študentka v najkrajšem času prelevila v moškega. Potrebna pa je bila za to operacija. Mlada Vasilka si je zaželela postati moški in se podvrgla operaciji. Vse se je lepo razvijalo, kakor je

to sam kirurg že vnaprej predvideval.

Ni trajalo dolgo, ko se je lepa Vasilka spremenila v čednega mladeniča. Novopečeni moški se je svojem novemu »moškemu« položaju kaj kmalu prilagodil in se je, kakor se lahko iz vsega sklepa, v novem stanju prav izbornu počutil. Razvoj in preobrazba iz ženskega v moškega je šel svojo naravno pot in ni preteklo mnogo časa, ko je dobil lepi Vasilko tudi brado in brke. Do preteklega leta je bilo vse v redu. Tu so se pa začeli nenadno pojavljati novi znaki metamorfoze. Vasilko je izgubil brado in postal nevrasteničen, začutil je v sebi, da se zopet pretvarja v žensko. Pokazala se je potreba ponovne operacije. Lepi Vasilko pa je zahteval od zdravnika-kirurga, da izvrši to operacijo brezplačno v prepričanju, da je zdravnik, ki je izvr-

šil prvo in drugo operacijo dolžan izvršiti tudi tretjo in to brezplačno, ker je prav sigurno bila njegova prvotna diagnoza napačna. Kirurg pa se je postavil na stališče, da je od prve operacije poteklo že osem let in da se po takem razdobju lahko smatra operirančev stanje kot povsem ustaljeno in utrjeno. Sodišče v Sofiji stoji potemtakem pred rešitvijo težkega problema, ki ga doslej še ni imelo in kakršnega ne beleži zgodovina ostalih svetovnih sodišč. Radi tega pričakujejo Bolgari izid tega procesa z največjim zanimanjem ne samo v medicinskih, temveč tudi v pravnih krogih, da ne govorimo o vsej bolgarski javnosti. Nemogoče je vnaprej izreči, kakšna bo končna odločitev sodišča in kdo bo v tem procesu zmagal: lepa Vasilka ali njen kirurg.

Dobro se je odrežal.

Neki domisljavec je poskusil nekoč v družbi omalovaževati znanega zdravnika bakteriologa. Ko je bil ravno v razgovoru z njim, mu je stavil to vprašanje: »Dovoljujem si vprašati vas, če ste še vedno živinozdravnik?« Zdravnik mu odvrne: »Da, zakaj pa vprašate, ali ste morda bolni?«

Ura.

Telesni zdravnik Friderika Viljema IV. je bil nekoč gost neke dame, ki je rada izzivala prepire in ki je bila v govoru izredno zbadljiva. Prizanesla ni nikomur. Tako se je lotila tudi tega zdravnika, da se je slednjemu zdelo vse odveč. Obrnil se je k dami z besedami: »Milostljiva gospa, povedati vam moram, da sliči moja oseba uri. Kadar jo navijemo, takrat gre.« Po teh besedah je, ne da bi se bil poslovil, zapustil hišo gostoljubne dame.

Illustrierte Zeitung, št. 4786 je posvečena 100letnici rojstva velikega nemškega slikarja, umetnika in mojstra Franca Lenbacha, stvaritelja mnogih pomembnih slik in portretov. Navedeni zvezek vsebuje poleg nekaterih izrazitih njegovih portretov in številnih drugih aktualnih slik tudi poučna članka o tem umetniku izpod peresa Aleksandra Heilmeyerja in Lolo von Lenbacha. Razen tega vsebuje številka tudi druge zanimive prispevke in članke, med drugim članek dr. Helbige o kultu mrtvecev na otoku Sumatri. Številka je izredno pestra in bogata.

Sporna gibanja

Delegata mariborskega okrožja LNP na občnem zboru JNS gg. Joštl in Konič odpotujeta danes zvečer v Beograd, kjer bosta prisostvovala občnemu zboru JNS, ki bo v nedeljo 13. t. m. Delegata bosta skušala doseči ustanovitev Mariborskega nogometnega podsaveza.

SK Slavija : FC Graz 7:0. V sredo popoldne se je vršila v Varaždinu nogometna tekma med FC Grazom in SK Slavijo, ki se je končala s katastrofalnim porazom gostov.

Študentske novice

Tkalec Gusti je umrl! Ta novica se je raznesla včeraj po Studencih. Kdo ga ni poznal? Bil je originalna osebnost v Studencih, ki je kaj rad zabaval, posebno deco, ki ga je dobro poznala, kakor pred leti v Mariboru znanega »sponhakla«, samo s to razliko, da ta ni hodil izven študentskega rajona. Po poklicu je bil čevljar. Umrl je nenadoma.

Putnikove novice

Vozne olajšave. Zagreb, 13. decembra, skupščina težkoatletskega Saveza. Polovična vožnja za delegate v času od 10. do 16. XII. na podlagi železniške legitimacije a Din 2. — Beograd, 13. decembra, skupščina jug. nogometnega Saveza. Polovična vožnja za delegate v času od 10. do 16. XII. na podlagi železniške legitimacije a Din 2. — Avstrija, v zimski sezoni do 31. marca 1937, po 7dnevem bivanju (vštevši dan prihoda in odhoda) 60% popusta pri povratku in 30% pri izletih na avstrijskih železnicah. Vse nadaljnje informacije, nabava vozovnic po originalnih in znižanih cenah, preskrba viz, nakup valut po najugodnejših dnevnih tečajih, preskrba klinirskih mark, nabava potovalnih lir itd. pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22, 21-29 in »Putniku«, Celje, Aleksandrov trg 1, tel. 119.

V kraljestvu žen

„Vražje ženske“ v davninah preteklosti

O marsikaterem ženskem poklicu današnje dobe mislimo, da je nastal šele v najnovejši dobi, kar pa ne odgovarja resnici. Vsaj pri ženskih poklicih ne.

Poglejmo na primer zdravstvo. Zgodovina nam pripoveduje o nekaterih zdravnicah že v starem veku. Prva zdravnica, ki nam jo omenja zgodovina, je bila Grkinja Aspazia. Ni nam pa še povsem natančno znano, če je ta zdravnica identična z Grkinjo Aspazijo, ki je bila Periklejeva ljubinka. Vse zdravniške spise te prve zdravnice je zbral neki grški zdravnik v letu 543 po Kristusu. Ta zdravnica je bila prva specialistka za kozmetiko. Tudi žena kralja Karije in kasnejša njegova naslednica Artemisia, ki je zgradila sloviti mavzolej, ki je bil pravi čudež starega veka, je bila istotako zdravnica. Ljudi je zdravila z različnimi zelišči in travami. Znana egipčanska kraljica Kleopatra, ljubinka Cezarja in Antonija, je spisala obširno knjigo o kozmetiki, ki pa na žalost ni bila ohranjena poznejšim rodovom. Kleopatra je preizkuševala učinek vinskega alkoholnega strupa na svojih sužnjih. Tako nam vsaj pripovedujeta Plutarh in Plinij. Neki Antoh iz Lukijskega gradu Tlosa je bilo že v tedanji dobi izstavljeno spričevalo zdravniške usposobljenosti, ki ji je bilo izstavljeno na podlagi uspele zdravniške prakse. Rimska pokrajina med Monte Velia Ekvinila in Sibura je bila še posebno znana po »vražjih ženskah«, katerih imena nam je ohranil Horac. Med temi imeni najdemo znano zastrupeljavko Lukusto, od katere je nakupila Agripina strupene glive, s katerimi je usmrtila svojega moža in svojega strica cesarja Klavdija. Tu najdemo tudi imeni Cezonije in Salpe. Kakor pravijo, imajo v Firenzi še danes rokopis neke znane žene Sofine, v katerem se opisujejo porodne bolečine in mrzlica porodnic. Značilno za tedanje dobo in tedanje razmere je to, da so bile prave zdravnice potisnjene v ozadje, ker so morale biti vse zdravnice včlanjene

v svojem zdravniškem društvu in so morale imeti za izvrševanje zdravniškega poklica posebne koncesije. Ime zdravnice, ki je bila že takrat znana po uspešnem zdravlju proti padavici, je žal izginilo iz seznama zgodovine. Nič manj slavna in znana je bila tudi neka Fabula Libika, ki je uspešno zdravila kostne in vodenične bolezni. Dvorski zdravnik cesarja Valerijana II. omenja neko Salvino Viktorio kot izkušeno in spretno zdravnico ženskih bolezni. Te zdravnice so bile zelo ugledne in so jim podeljevali celo plemiške naslove.

V 10. stoletju je bila ustanovljena v Salerno zdravniška šola, v kateri so bile tudi zdravniške kandidatkinje. Prva slavna zdravnica iz te šole je bila specialistinja za ženske bolezni znana Tortula. Spisala je knjigo, ki je bila prva popol-

Mali oglasi

Razno

POJEDINA KLOBAS

jaternih, krvavih in mesenih, domače koline v soboto in nedeljo v gostilni »Dravograd«, Maribor, Smetanova ul. 54, Nekrep J. M. 6202

DANES

kakor tudi vsaki petek najrazličnejše, sveže morske ribe v gostilni »Dalmacija«, Meljska 18, J. Kapitanović, 6211

HALO!

V soboto, dne 12. decembra vsi v gostilno Lenčke Stražar na pojedino izvrstnih klobas! Za dobro kapljico je tudi preskrbljeno. Vabi gostilničarka, 6203

HRANILNO KNJIGO

za ca. 20.000 Din Mestne hranilnice v Mariboru kupim. Po nudi pod »Tako plačilo« na upravo lista. 6183

REZAN LES

popolnoma suh, vse vrste deske po Din 300—1 m³ samo v lesni trgovini Albina Čeha, Maribor, Betnavska ul. 4. 6207

Dnevno sveže

MORSKE RIBE

— danes zvečer rakov rizoto, prvovrstno vino iz otoka Visa. Vsako soboto in nedeljo koncert. Restavracija »Novi svet«. 6206

V GRAJSKI KLETI

velika izbira morskih rib, rakov rizoto, ocvrti škampi, sanpiero zrezek, polenovke, branci, cevoli, barboni, sardele. 6216

BRZOJAV!

Danes pojedina svežih morskih rib, skarpenov, bródeto s polento, grongo, sanpiero, cevoli, branci, barboni, skombri na rešetki, kalamari, moli, malo ribice. Gostilna Videl, Rotovski trg 8. 6208

Danes in jutri izvrstne jeterne in krvave

KLOBASE

domače koline pri »Zlatem konju«, Vetrinjska 4. Vljudno vabi Nekrep. 6201

Posest

HIŠICA Z VRTOM

za Din 12.000.— naprodaj. Rojsk, krova. Tržška cesta št. 4, zraven gostilne Zohar. 6204

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO

oddam. Jurčičeva ul. 93, pri gozdu, Studenci. 6205

S cesarskega prestola v blaznico

76

Šarlotini zakladi na dnu morja.

Par mesecev je tega, ko je odplul proti obali Virginije poseben parnik, da dvigne leta 1911 potopljeni parnik »Merida«.

Iz New Yorka so tedaj poročali v širni svet sledeče zanimive informacije: ob prihodu tega parnika se poživlja spomin na zanimivo poglavje svetovne zgodovine. Nikdo ne ve, kako se naziva ta parnik. Edino ime Ray Hansen je znano in to zadošča kot zamstvo, da ima ta ekspedicija roke in noge. Saj je potapljač Ray Hansen tisti skrivnostni mož, ki je v tem oziru rešil že najtežje pro-

bleme, če je bilo treba kaj oteti morskim globinam. Topot išče in stika za dragulji in dragocenostmi bivše mehiške cesarice Šarlote. Po ustrelitvi cesarja Maksimilijana je mehiška vlada proglasila lastnino pokojnega Maksimilijana kot njegovo zasebno last. Blazna Šarlota, ki je do leta 1927 visela med temo in svetlobo, ni bila radi omračenosti uma v stanju, da bi se potegovala za razne dragocenosti, ki so bile proglašene kot Maksimilijanova zasebna last. Ni se mogla ničesar več spomniti, kaj je bilo njene ali Maksimilijanovega.

Leta so potekala in šele leta 1911 je mehiška vlada odredila izročitev raznih

dragocenosti zakonitim lastnikom. Vse te dragocenosti so radi tega spravili na parnik »Merida«, ki naj bi ta dragoceni tovor prepeljal najprej v New York, nato pa v Evropo.

»Merida« hrani ogromne vrednosti.

Toda zgodilo se je, tako so se glasila poročila, da je »Merida« zatekel vihar in da se je potopila. Nič ni točno znane, kje je tisto mesto, kjer je Merida doletela katastrofo. Poročila so se glasila na kratko: nekje ob obali Virginije.

To, kar se sedaj dogaja tam ob tisti obali, je poslednji odmev mehiške tragedije. Potapljač Ray Hansen naj bi pretaknil morske globine in skušal prodreti do ostankov »Meride« na dnu morja. Pripoveduje se, da gre za baidno vrednost potopljenih zakladov, ki se tehtajo z vrednostjo okoli 300 milijonov dinarjev. Nič ni torej čudnega, če je bilo že več

poskusov, da bi se »Merida« našla ter »izpraznila«, četudi je mesto njene katastrofe še precej nedoločeno. Toda vse ekspedicije, ki so doslej krožile in križarile ob virginijski obali, so sestojale pretežno od raznih pustolovcev in iskalcev sreče, ki so zaupali srečnemu naključju.

Ray Hansen ...

pa je resnejši, vztrajnejši, realnejši. Le hladni, zdravi računi so ga mogli napotiti k temu, da se je odločil za to ekspedicijo ob virginijski obali, ki krije tako dragocen zaklade. Njegova ladja je opremljena z najmodernejšimi potapljaškimi sredstvi, s kakršnimi se ne more ponašati niti znana reševalna in potapljaška ter ekspedicijska ladja »Orfhire«, ki je na delu okoli »Lusitanie«. Na Hansenovi ladji je mnogo izvrstnih priprav, ki jih je sam zasnoval ter konstruiral in ki slonijo na njegovih bogatih potapljaških izkušnjah.